és erélyes közbelépést, hogy az emlitett három iskolában a konstatált elnemzetietlenitő üzelmek megszüntessenek. E fölterjesztésre válasz nem érkezett még a közoktatásügyi miniszteriumtól. — Egészen megokolt volt tehát *Szunyoghy Bertalan* úr részéről, hogy ez ügy állására nézve a főispán urhoz kérdést intézett a közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén. A főispán úr válasza nagy megnyugtatására szolgálhat mindazoknak, kik ez ügy iránt való érdeklődéssel várták a miniszter intézkedését. Kijelentette ugyanis a főispán úr, hogy a közoktatásügyi miniszter amaz *üzelmekkel szemben, a törvény által nyujtott legszigorubb intézkedéseket alkalmazta.* A miniszter egyébként értesiteni fogja erről a közigazgatási bizottságot.

— **A nyiracsádi tanitóknak** egy kérvénye került a vármegyéhez. Azt kérik benne, hogy a községi elöljáróság az ismétlő iskolai oktatásért részükre ezelőtt költségvetésileg 10—10 frt megállapitott dijazás kiutalására utasittassék. A közigazgatási bizottság, a hol ez a kérvény elintézés végett előterjesztetett, a járási főszolgabirót utasitotta, hogy tartson a tekintetben vizsgálatot, hogy Nyiracsádon ismétlő iskoláztatás tényleg van-e, mert a kérvényező tanitók e tekintetben nem adtak folyamodványukban felvilágositást. A népiskolai törvény rendeli ugyan az ismétlő iskolázást s a vizsgálat e buszonkét éves törvényes intézkedés létezésével szemben anomáliának látszik, a valóság azonban úgy van, hogy nálunk is, meg másutt is az országban az ismétlő iskola intézménye sok községben csak a papiroson van meg. Ezért ennek a kérdésnek a tisztába hozatala egyáltalában nem felesleges. Nyiracsád képviselete mindazonáltal nem helyesen járt el, mikor ez idei költségvetéséből az ismétlő iskolai tanitók javadalmazására szolgáló 20 forintos tételt törülte, mert a községeknek erről gondoskodniok kell s az esetre, ha a község által nyujtott fedezet daczára is, valamely községben ismétlő iskoláztatás nem lenne is, bizonyos összeget az ismétlő iskoláztatás czéljaira minden községnek és minden esztendőben biztositani kell költség előirányzatában.

— **A kótaji ev. ref. iskolára** vonatkozólag az utóbbi napokban egy leirat érkezett a vármegye közigazgatási bizottságához, melyben a miniszter a nevezett iskolaépületnek közbiztonsági szempontból való megvizsgálását rendeli meg. A közigazgatási bizottság a héten, csütörtökön tartott rendes havi ülésében, a vizsgálat megejtésére — szakértő közbenjöttével — a járási főszolgabirót utasitotta. A kótaji ev. ref. iskola-ügy rendezésének a kérdése különben nem ezen az elrendelt vizsgálaton mulik. Egy kis államsegélyre lenne szükség csak, mert a többi tényezők meghoztak már minden tőlük telhető áldozatot. S a főispán ur biztató szavai után ez is meg lesz nem sokára, csak — mint mondá — egy kis türelem kell hozzá.

— **A földházak,** nevezetesen a mi gazdasági viszonyaink között jelentőséggel biró földalatti dohányos-lakások betiltásának a kérdése 12 esztendő óta vajudik a vármegyénél. Sok nehézsége van e kérdésnek; ez a magyarázata a hosszadalmasságnak. A földalatti lakások egészségtelen voltát bizonyitja a tudomány, megsemmisitésöket, rendes lakóházakkal való helyetesitésöket pedig nagyon megnehezíti — ami okvetlenul szükséges hozzá — hiánya a pénznek s gazdáinknak egyébként is tulságosan megterhelt állapota. E két egymással szemben álló tényező kiengesztelésére idő kell s ebből a szempontból igen helyes volt a közigazgatási bizottságnak legutóbbi ülésében hozott az a határozata, hogy a közegészségügyi bizottság készitsen e tekintetben szabályrendeleti javaslatot s terjeszsze azt jóváhagyás végett a legközelebbi rendes közgyülés elé. A közigazgatási bizottság intencziója szerint három esztendei határidő alatt kellene a földházakat megsemmisiteni.

— **A demecseri ev. ref. iskola** javára az egyházi előljáróság november hó 23-dikán, az iskola helyiségben táncz vigalmat rendez. A tánczvigalmon a kisvárdai zenekar fog játszani. Belépti dijak: személyjegy 1 frt, családjegy 1 frt 50 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdete este 6, vége reggel 3 órakor.

— **A nyirbátor—kisvárda—nagykárolyi vasut** a megvalósulás stádiumába jutott. A vasut engedményesei *Harsányi Menyhért* és *Scheiber József* ugyanis már megkapták az épitési engedélyt s a részvényaláirásokat is megnyitották.

— **A helybeli ág. evang. egyház** a már csaknem teljesen tele temetett alsó vegi temető kibővitése czéljából a város tanácsától, ezen temető tőszomszédságában levő szalmáskert átengedését kérelmezte, melyet a tanács a szalmás kertnek alkalmas helyre leendő áthelyezhetése után nevezett czélra át is fog engedni.

— **Csóka Sándor,** a szabadkai szinház igazgatója kérvényt nyujtott be a városi tanácshoz, melyben engedélyt kér arra, hogy a jövő év május és junius hónapjaiban társulatával Nyiregyházán tarthasson előadásokat. A tanács a kérvény sorsa felett még nem döntött. Társulatának nevezetesebb nő tagjai a következők: Cs. Almásy Julia, Gyurman Alice, B. Balog Etel, Serfőzi Etel, Tolnayné Hermin és V. Margó Czélia. Férfiak közül pedig megemlitendők Brezman Géza, Kiss János, Peterdi Sándor, Rácz Gyula, Szendrei Mihály és Verő György. A társulatnak nyolcz tagból álló saját zenekara van.

— **Adó összeirás.** A minden esztendőben szokásos és törvény által megkivánt adó összeirás munkálatai a városi tanács legutóbb tartott ülésében hozott határozat szerint f. hó 17-én fognak megkezdetni, s még ez év végéig bevégzendő lesz, mivel mindjárt a jövő év elején a népszámlálás nagy munkálata fog foganatositattni.

— **Figeczki Pál és társai** bünügyében a kir. törvényszék a végtárgyalást nov. 26-dikára tüzte ki. A végtárgyalás a II. számu tanácsteremben fog megtartatni.

— **50% árleszállitás** czim alatt lapunk mai számában közölt hirdetményt ajánljuk olvasóink figyelmébe.

— **Agarász-bál.** A szabolcsvármegyei „Agarász egyesület“ november hó 9-én tartott tánczestélyén kiválóan fényes, válogatott közönség jelent meg s az egész éjjel táncz és kedélyes mulatság között folyt le reggeli 6 óráig, s azon egy megjegyezni valón kivül — hogy a távol maradt s szintén a legszivesebben várt közönség elmaradását sajnáljuk — a mulatság sikerét illetőleg semmi nem hiányzott. A fenti napra hirdetett mulatság nem egy fényes bálnak, hanem a következő napokon tartott agarász versenyt megelőző barátságos összejövetel bevezetőjének volt szánva s nagyon helyesen történt s ugy az estélyt adó tagok teljes megelégedésével, mint a tánczrendezésre felkért fiatalság hálás köszönetével találkozott azon körülmény, hogy az estélyen részt vett hölgyek nagyobb részt nem is báliasan, hanem egyszerü estélyi öltözékben jelentek meg, ami nemcsak az estély jellegének inkább megfelelt, de annak háziasságát is nagyban emelte. A jelen voltak saját tapasztalatuk, az érdeklődők pedig az alább közölt névsorból meggyőződést szerezhetnek arról, hogy különösen a férfiak kellemes emlékkel távozva a helyszinéről, a mulatság sikerével meg voltak elégedve; s a nők? Az bátran konstatálható, hogy tánczos volt elég s igy folytonosan pihent erők foglalták el a tért s a tánczosnőket; de az önkéntelenül feltett kérdésre nem vagyok illetékes válaszolni, azt egészitsék ki önmaguk. A tapasztaltak után remélhető, hogy ez estély az agarász-mulatságok régi jó hirnevén csorbát nem ejtett, s ebből kifolyólag meg vagyunk győződve arról, hogy jövőben az erre hivatott közönség részvételére mindég feltétlenül igényt tarthat. A történeti hűség okáért nem hagyhatom megemlités nélkül, hogy a Benczi Gyula vezetése alatt működő zenekar ez alkalommal ugy szünetek alkalmával, mint a tánczdarabokat, a tőlük méltán elvárt élénkséggel, kedvvel és az ütemek kellő betartásával játszott s megelégedésünket a már régen nem élvezett jó magyar nótákkal teljesen kiérdemelte. Az alább felsorolt urnők és urhölgyek, mint a mulatság sikerének tényezői tették maradandóvá annak emlékét: Gencsy Albertné, Gencsy Béláné, Gencsy Sámuelné, özvegy dr. Horváth Gedeonné, Jármy Andrásné, Jármy Ödönné, Kállay Andrásné, László Imréné, Liptay Béláné, Matkovics Istvánné, Miklós Lászlóné, Petrovay Jánosné, Desseffy Jolán, Fráter Zsófia, dr. Horváth Ilona, br. Horváth Eufénna, Jármy Eufénna, Kállay Sarolta, Matkovics Anna, Molnár Bella és Pilisy Kata. *T. Váradgyay.*

— **Visszavont feltételes szabadság.** Gábor József napszámost ez előtt hét évvel emberölésért 10 évi fegyházra itélte el a törvényszék. Hét esztendőt el is töltött ebből az illavai fegyházban, amikor is feltételes szabadságra bocsátották. Ez év augusztus 28-dikán azonban valami verekedésbe keveredett Gábor József Encsencsen, amiért aztán három évi börtönt kapott a héten a törvényszéktől s ezen kivül az igazságügyminiszter is visszavonta feltételes szabadságát.

— **Szalathnay László** volt pócspetrii jegyző bünfenyitő ügyében deczember 1-sején tartja meg a törvényszék a végtárgyalást.

— **Gyermek-halál.** Palicz Károly csizmadia iparos e hó 14-dikén a háza előtt egy akáczfát ásott ki s a fa — kidölése alkalmával — Palicz Károly négy éves Ilona leányát agyonnyomta.

— **A vármegyei árvaszék** tevékenységét a mult hónapban a következő számadatok mutatják: szeptember hóról elintézetlenül átjött november hóra 1172 ügydarab, ehez érkezett október hó folyamán 1350, elintézendő volt tehát 2522, melyből elintéztetett 1732, hátralékképen elintézetlenül átjött november hóra 788. E számok a hátralék örvendetes apadását mutatják.

— **Megmérgezett család.** E hó 5-én este 7 órakor Bogdányban egy hat tagból álló családhoz sürgősen dr. Vécsey körorvost hivatták, ki is ott megjelenvén, rögtön feltünt előtte az egyének mérgezett állapota. Az orvosi vizsgálat folytán valósággal kiderült, hogy phosphorral mérgeződtek meg, s csak a gyorsan alkalmazott és szükséges ellenszer mentette meg őket. Az eset pedig az, hogy egyik szomszéd a másiknak orozva tyukjait phosphorral mégmérgezte. Este felé a tulajdonos semmit nem gyanitva, a baromfiak közül, látva, hogy egy felbukott, azt megfogatta s levágatta, vacsorának készitve nagyobbrészt elfogyasztották. Csakhamar egy közülök rosszul lett, igy lettek figyelmesek. Az esetet a főszolgabiró urnak az orvos bejelentette s a főszolgabiró a kir. ügyészséghez tette át az ügyet, ahol is az elhullott tyukokat állatorvosok által felbonczoltatták s megmérgezett voltuk konstatáltatott. Ez már a második ilyen eset Bogdányban az idén.

— **Emberölés és rablás.** A mult évi szeptember 22-dikén Bodnár János és Ferenczi Mihály kubikosok, a Tiszatöltési munkálatok után s nagyhalászi határban éjjel megtámadtattak s Bodnár János annyira összeveretett, hogy ennek következtében pár nap mulva meghalt. Ferenczi Mihály is sokáig feküdt sebeiben. A vizsgálat kideritette, hogy a tettet Kovács Sándor munkás követte el, ki be is ismerte azt, valamint azt is, hogy társa a támadásban Balog Konu Ferencz volt, a kivel a két levert embert ki is rabolták; Balog azonban mindent tagadott. A törvényszék Kovács Sándort öt évi fegyházra itélte, Balog Konu Ferenczet pedig fölmentette. A vádhatóság mindkét vádlottra nézve felebbezett.

— **Gyászrovat.** *Oltványi Endre* városi adóhivatali tisztviselő e hó 10-dikén meghalt. — *Hibján Sámuel* köztiszteletben álló városi polgár e hó 15-dikén 73 éves korában meghalt.

— **Felolvasás.** A f. hó 14-én a kereskedő ifjak egyletében megtartott felolvasó estély fényesen sikerült. Az ifjuság figyelembe véve legutóbbi felszólalásunkat már kibővitett programmal rendezte ezen felolvasó estélyt s látszólag nagyobb elégültséggel is fogadta az óriási nagy számmal jelenvolt közönség. A programm első pondtját *Kovács Lajos* egyleti tag szavalata képezte, ki nagyterjedelmü hangjával elég érzéssel szavalta el Petőfi „Költői ábránd“-ját. Utána *Prok Gyula* lapunk dolgozótársa olvasta fel „*Az öreg ur haragja*“ czimü humoros rajzát, mely folyton derültségben tartotta a szép számu közönséget. Befejezésül *Rausz Soma* egyleti jegyző adta elő nagy hatással és gyönyörü szinezéssel Jókai „Mizantroph“-ját. A közönség sürü tapssal jutalmazta a közreműködőket s elégülten távozott.

— **Mulatság.** A t.-polgári izr. iskolaszék deczember hó 7-dikén a nagyvendéglő termében jótékonyczélu zártkörü tánczvigalmat rendez. Belépti dij: személyjegy 1 frt, családjegy 1 frt 50 kr. Felülfizetések köszönettel

---

nagyobb fizetése; én is megyek; nem engedem magamat általa lenézetni!“

„Kedvesem, Tátrainé teheti; neki van oly magán birtoka, melynek jövedelme fedezi az efféle kiadásokat.“

„Ugy e bár, ezzel azt akarja mondani, hogy én semmit sem hoztam a házhoz? Hát miért vett el, ha oly szegény vagyok? Nem én jártam maga után, s most mégis szegénységemet veti szememre?!“ stb. stb.

Sirás . . . rivás . . . zokogás . . . A férj dühbe jön . . . az asszony pattog . . . kész a scena . . . S mi a vége? A nő fürdőre megy, s ellubiczkolja a férj egész évi fizetését.

* * *

A férj hivatalba készül. A nő bájos kaczérsággal simul keblére.

„Édes férjecském, találd ki, miféle nap van ma?“

„Péntek,“ felelt az zordonan.

„Ma van az én, a te jó kis feleségednek a születés napja; s tudom, hogy az én szeretett férjem ezen a kedves napon egy óhajomat teljesiteni fogja.“

A nő csábitóan susog, megczirógatja férje arczát, bajuszát kis kezeivel kétfelé simitja, s ajkára forró csókot lehel. A férj zordsága felolvad e szokatlan édes nyájasságtól, elkábitva magához öleli nejét.

„Megmondom; de nem, előbb igérd meg, hogy teljesitni fogod. Ugy e megigéred? Nos?“

„Ha kivánod, igérem.“

„Tegnap Csengeiné mutatta briliánt ékszerét, melyvel férje őt meglepte, s ez a dölyfös asszony oly gunnyal s lenézéssel fitogtatta, hogy azt találtam mondani: Oh az én férjem is rendelt számomra egy garniturát, a párját annak, melyet a mult hetekben Okaloff herczeg vett meg.“

A férj szédült, a világ körtánczot járt vele.

„Te lehetetlent kivánsz!“

Sirás . . . rivás . . . zokogás . . . A férj dühbe jön . . . az asszony pattog . . . kész a scena . . . S mi a vége?

A férj váltót ir alá, a nő megkapja az ékszereket, s mint gyönged meglepetést mutogatja, pedig nem más, mint a férj gyengesége.

* * *

„Holnap estélyt tartunk: a meghivókat már szétküldtem.“ E szavakkal lepi meg a nő férjét.

„Ha van pénzed, estélyezz.“

„Pénzt te fogsz adni.“

„Honnan?“

„Az a te dolgod Még az van hátra, hogy a nő szerezze be a háztartásra szükséges összeget.“

„Azt én nem mondtam: de jól tudod, hogy tele vagyok adóssággal; s ha akarnám sem tudnék pénzt adni. Estély nélkül megélhetünk.“

„E szerint ön azt akarja, hogy én meghivott vendégeim előtt hazugságban maradjak? hogy czélpontja legyek a gunynak, hogy szemembe nevessenek? Persze ön azt nem bánná, talán még szeretné is, és örülne neje megszégyenitésén? Csak önnek meglegyen a kaszinója, a többivel nem törődik. Jól van; tovább nem türöm, hogy zsarnokoskodjék felettem; nem akarom, hogy lealázzon, eltiporjon! Azért kijelentem, hogy még ma elköltözöm, s ha tetszik, inditsa meg a válópert.“

Sirás . . . rivás . . . zokogás . . . A férj dühbe jön . . . az asszony pattog . . . kész a scena . . . S mi a vége? a férj a hivatalos pénzhez nyul . . . az asszony estélyt tart . . . s megeszik . . . megisszák a férj becsületét.

* * *

Az Andrássy uton a nő minden délután sétakocsizást tesz a ligetbe, inas elől, inas hátul; s milyen lovak!? Vajjon honnan kerül? — A hivatalos pénzből.

Uj butorok, a Sváb-hegyen nyaraló, operaházi páholybérlet, estélyek, fürdők, kiránduláz, kéjutazás, divatos ruhák stb. stb. Honnan kerül?

A hivatalos pénzből.

S mi a vége? A férj megszökik, a nő marad. A férjből lesz gazember; az asszony megmarad ami volt — asszony.

* * *

Nagyon bántott, de nem csodálom, hogy a tanácsos ur olyan bizalmatlan. Hja, nem lehet tudni, kiben mi lakik! A sikkasztás divatos betegség, olyan, mint volt az influenza, nem ragadós, de járványos. Ki kell magát dühöngeni.

Én is voltam influenzás, olyan is, ilyen is. Nem régen bennem is feltámadt az ördög. Asszony ösztökélt rá, asszony üzte ki belőlem. Kedden volt jól emlékszem. Azóta minden kedden bőjtölök.

Névnapra voltunk hivatalosak; de Náncsi — a feleségem — nem akart jönni, mert nincs kesztyüje, meg tavaszi kalapja, Váltig erősitettem, hogy most az a divat, hogy névnapra kesztyü nélkül járnak. Nem hitte. Vettem tehát egy pár kesztyüt. Holnap végén volt, minden készpénzem ráment.

„De hát a kalap?“

„Van nekem kettő, tedd fel egyiket.“

Összeszidott; visszaszidtam. Sirás-rivás-zokogás. — Dühösen a hivatalba rohanok — leültem dolgozni. Nem ment a dolog. Szegény Náncsim! Most történt először, hogy haraggal jöttem el hazulról. Mennyit dolgozik, mennyit fárad, s nincs tavaszi kalapja! Összeszidtam, pedig igaza van az áldott hü léleknek, nem mehet ki kalap nélkül, hiszen megalázná férjét, aki hivatalnok. Nem, nemcsak férjét alázná meg, hanem az államot is mert ő állami hivatalnokné. Csak legalább elseje volna! De hol van állami hivatalnok, ki 27-én készpénz lefizetés mellett vehet egy pár kesztyüt, s ráadásul egy női tavaszi kalapot?

Szegény Náncsim! képzelem, hogy szomorkodik, hogy sir; bizonyára megbánta, hogy feleségem lett. S amilyen gyönge, még kitelik tőle, hogy megmérgezi magát. S ha megmérgezi? Ki lesz az oka? Kinek a lelkén szárad?